

ЗМІСТ

Передмова.....	9
ЧАСТИНА I. ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ ПІДПРИЄМСТВ	
Розділ 1. Економічні засади функціонування підприємства в системі ринкових відносин	13
Тема 1. Підприємство в соціально-орієнтованій економіці.....	13
1.1. Підприємство як суб'єкт господарювання, його місце в системі ринкових відносин.....	13
1.2. Ринкові умови функціонування підприємства, класифікація ринків та їх інфраструктура	15
1.3. Заходи державного регулювання діяльності підприємств. Основні законодавчі акти та інші документи, що регулюють діяльність підприємств в Україні	17
1.4. Середовище функціонування підприємства, функції та мета його існування.....	18
1.5. Сутність інфраструктури товарного ринку та її суб'єкти	20
1.6. Класифікація підприємств за різними ознаками	22
1.7. Господарські товариства та об'єднання підприємств.....	25
1.8. Організаційні структури управління підприємством	28
1.9. Напрями діяльності підприємства.....	31
<i>Список рекомендованої літератури.....</i>	<i>33</i>
<i>Запитання для самоперевірки.....</i>	<i>34</i>
Тема 2. Планування діяльності підприємства.....	35
2.1. Зміст та основні принципи планування діяльності підприємства.....	35
2.2. Види, систематизація та показники планів підприємства	36
2.3. Технологія та методи планування діяльності підприємства	39
2.4. Стратегічне планування діяльності підприємства.....	42
2.5. Види стратегій діяльності підприємства	43
2.6. Бізнес-планування у діяльності підприємств.....	45
2.7. Тактичне планування	48
2.8. Оцінка якості планів підприємства.....	50
2.9. Прогнозування у діяльності підприємства.....	51
<i>Список рекомендованої літератури.....</i>	<i>54</i>
<i>Запитання для самоперевірки.....</i>	<i>55</i>
Розділ 2. Економічні основи виробничої діяльності підприємства	57
Тема 3. Економічна характеристика продукції підприємства	57
3.1. Загальна характеристика, види та вимірники продукції підприємства.....	57
3.2. Вартість та цінність продукції.....	60
3.3. Товарна політика та механізм її здійснення на підприємстві	61
3.4. Основні поняття товарної політики підприємства.....	63
3.5. Життєвий цикл товару та його значення для розроблення товарної політики підприємства	64

3.6. Якість та конкурентоспроможність продукції.....	67
3.7. Особливості стандартизації та сертифікації продукції.....	71
3.8. Розроблення товарної марки, її правова охорона, бренд.....	75
<i>Список рекомендованої літератури</i>	78
<i>Запитання для самоперевірки</i>	79
Тема 4. Виробнича програма підприємства	80
4.1. Поняття, складові та завдання виробничої програми підприємства.....	80
4.2. Натуральні показники виробничої програми.....	81
4.3. Формування товарного асортименту, номенклатури продукції та управління ними.....	83
4.4. Вартісні вимірники виробничої програми підприємства.....	88
4.5. Особливості складання виробничої програми.....	91
4.6. Ресурсне забезпечення виробничої програми підприємства.....	92
4.7. Планування виробничої програми та реалізованої продукції підприємства.....	96
<i>Список рекомендованої літератури</i>	97
<i>Запитання для самоперевірки</i>	98
Тема 5. Виробнича потужність підприємства	98
5.1. Поняття, вимірники та фактори впливу на потужність підприємства.....	98
5.2. Види виробничої потужності.....	100
5.3. Інформаційна база та послідовність розрахунку виробничої потужності підприємства.....	102
5.4. Фонд часу роботи обладнання та методика його визначення.....	103
5.5. Принципи і методи визначення потужності підприємства.....	104
5.6. Специфіка розрахунку виробничої потужності в різних галузях економіки та для різних типів виробництва.....	107
5.7. Визначення та регулювання резервної потужності підприємства.....	109
5.8. Показники використання виробничої потужності та її баланс.....	110
5.9. Фактори та резерви зростання виробничої потужності підприємства.....	112
<i>Список рекомендованої літератури</i>	114
<i>Запитання для самоперевірки</i>	115
Розділ 3. Ресурсне забезпечення діяльності підприємства	117
Тема 6. Ресурсний потенціал підприємства	117
6.1. Сутність та структура суспільного виробництва.....	117
6.2. Фактори суспільного виробництва.....	119
6.3. Поняття та класифікація ресурсів підприємства.....	124
6.4. Потенціал та ресурсний потенціал підприємства, їх структуризація.....	125
6.5. Оцінювання потенціалу підприємства.....	126
6.6. Засади оптимізації структури потенціалу підприємства.....	128
6.7. Управління потенціалом підприємства.....	130
<i>Список рекомендованої літератури</i>	133
<i>Запитання для самоперевірки</i>	133

Тема 7. Трудові ресурси підприємства	134
7.1. Трудові ресурси, склад та структура персоналу підприємства.....	134
7.2. Оцінка чисельності персоналу.....	138
7.3. Планування чисельності персоналу.....	140
7.4. Кадрова політика та управління персоналом на підприємстві.....	144
7.5. Продуктивність праці, сутність, методи визначення та показники.....	146
7.6. Чинники та резерви зростання продуктивності праці на підприємстві.....	147
7.7. Поняття нормування праці, показники та методи.....	149
7.8. Особливості мотивування праці на підприємстві.....	150
7.9. Поняття, принципи оплати праці та структура заробітної платні.....	156
7.10. Державне регулювання оплати праці.....	158
7.11. Форми, системи оплати праці та їх характеристика.....	160
7.12. Тарифна система оплати праці, її зміст та використання на підприємстві.....	163
7.13. Сутність контрактної системи оплати праці.....	166
7.14. Форми додаткової заробітної платні, система доплат та надбавок на підприємстві.....	167
7.15. Організація преміювання та участі у прибутках на підприємстві.....	169
7.16. Баланс робочого часу працівників та фонд оплати праці на підприємстві.....	173
<i>Список рекомендованої літератури</i>	175
<i>Запитання для самоперевірки</i>	175
Тема 8. Майнові ресурси підприємства	176
8.1. Активи підприємства, їх призначення та класифікація.....	176
8.2. Склад та структура необоротних активів підприємства.....	181
8.3. Сутність, класифікація та особливості відтворення основних засобів підприємства.....	183
8.4. Облік, оцінювання та спрацювання основних засобів підприємства.....	185
8.5. Амортизація – інструмент відтворення основних засобів підприємства. Поняття та методи нарахування.....	189
8.6. Показники стану, забезпечення та ефективності використання основних засобів.....	193
8.7. Нематеріальні ресурси підприємства: сутність, класифікація та призначення.....	196
8.8. Нематеріальні активи підприємства: сутність, особливості та реалізація права власності на них.....	201
8.9. Оцінювання вартості й амортизація нематеріальних активів.....	203
8.10. Довгострокові фінансові інвестиції підприємства: поняття, структура, методи оцінювання.....	206
8.11. Оборотні активи підприємства: економічна сутність, кругообіг, організація, класифікація та нормування.....	209
8.12. Сутність та методи оцінювання виробничого, операційного і фінансового циклів підприємства.....	214
8.13. Запаси – складова оборотних активів підприємства, їх види, оцінка та нормування.....	216
8.14. Дебіторська заборгованість підприємства: сутність, призначення та методи визначення.....	219
8.15. Грошові активи підприємства: сутність, рух, класифікація та особливості управління.....	221

8.16. Показники та шляхи підвищення ефективності використання оборотних активів підприємства.....	223
<i>Список рекомендованої літератури</i>	225
<i>Запитання для самоперевірки</i>	226
Тема 9. Фінансові ресурси (капітал підприємства)	226
9.1. Фінансові ресурси підприємства: сутність, склад, класифікація та джерела формування	226
9.2. Капітал як складова ресурсів підприємства, його економічна сутність та класифікація	231
9.3. Чинники, принципи та методи формування капіталу новостворюваного підприємства	237
9.4. Власний капітал підприємства: сутність, склад, класифікація, функції та особливості створення.....	241
9.5. Позиковий капітал підприємства: сутність, склад, класифікація та особливості формування	246
9.6. Кредитування як механізм формування позикового капіталу: поняття, передумови, класифікація кредитів	248
9.7. Особливості, форми та інструменти банківського кредитування підприємства	254
9.8. Небанківське кредитування підприємств: комерційне, лізингове, факторингове; державне та коштами міжнародних фінансово-кредитних інститутів	259
9.9. Визначення вартості капіталу та оцінювання його складових	266
9.10. Основи теорій структури капіталу та її оптимізація	269
<i>Список рекомендованої літератури</i>	272
<i>Запитання для самоперевірки</i>	272
Розділ 4. Економічні результати господарсько-фінансової діяльності підприємства	275
Тема 10. Поточні витрати підприємства та собівартість продукції	275
10.1. Поняття витрат підприємства та собівартості продукції, їх призначення та види.....	275
10.2. Операційні витрати підприємства, їх склад та класифікація.....	280
10.3. Методи обліку собівартості продукції.....	286
10.4. Складання кошторису витрат та методи калькулювання собівартості продукції підприємства	292
10.5. Особливості розрахунку собівартості продукції за окремими калькуляційними статтями.....	295
10.6. Управління собівартістю продукції, чинники та методи визначення її зниження.....	297
<i>Список рекомендованої літератури</i>	300
<i>Запитання для самоперевірки</i>	301
Тема 11. Доходи та цінова політика підприємства	301
11.1. Види діяльності та грошові потоки на підприємстві	301
11.2. Доходи підприємства: сутність, види, формування та використання	303
11.3. Виручка від реалізації продукції – основа доходів від операційної діяльності: чинники впливу та планування	307
11.4. Цінова політика підприємства та ціна на його продукцію: сутність, функції, структура та види.....	311

11.5. Особливості ціноутворення на ринках різних типів та порядок встановлення ціни на продукцію	318
11.6. Аналіз беззбитковості за визначеного рівня ціни. Пристосування ціни (цінова тактика): знижки, зарахування. Особливості цінової політики в Україні	329
<i>Список рекомендованої літератури</i>	332
<i>Запитання для самоперевірки</i>	333
Тема 12. Фінансові результати діяльності підприємства та система їх оподаткування в Україні	334
12.1. Місце, сутність, функції, значення та чинники впливу на прибуток підприємства	334
12.2. Порядок формування та види прибутку підприємства	338
12.3. Аналіз та планування прибутку від реалізації продукції підприємства	343
12.4. Розподіл і використання чистого прибутку на підприємстві	348
12.5. Сутність оподаткування підприємств і податкової системи України.....	354
12.6. Загальнодержавні податки та збори	362
12.7. Місцеві податки та збори	371
12.8. Особливості спрощеної системи оподаткування в Україні	373
<i>Список рекомендованої літератури</i>	378
<i>Запитання для самоперевірки</i>	379
Розділ 5. Інтегральна оцінка стану підприємства	381
Тема 13. Ефективність діяльності та методичні засади її оцінки	381
13.1. Поняття ефекту як результату діяльності підприємства, його види	381
13.2. Ефективність діяльності підприємства: сутність та основні характеристики.....	383
13.3. Види ефективності діяльності підприємства	386
13.4. Рентабельність підприємства як вираження ефективності його діяльності.....	389
13.5. Поняття та систематизація показників оцінки ефективності діяльності підприємства.....	392
13.6. Види інвестиційних проєктів та оцінювання їх ефективності	395
13.7. Чинники підвищення ефективності діяльності підприємства	406
<i>Список рекомендованої літератури</i>	410
<i>Запитання для самоперевірки</i>	411
Тема 14. Фінансово-майновий стан підприємства та методи його оцінки	411
14.1. Поняття фінансово-майнового стану підприємства та його аналізу	411
14.2. Інформаційне забезпечення оцінки фінансово-майнового стану підприємства	415
14.3. Види, підходи, методи та моделі аналізу фінансово-майнового стану підприємства.....	419
14.4. Систематизація напрямів аналізу фінансово-майнового стану підприємства та експрес-метод його діагностики	423
14.5. Оцінка майнового стану підприємства.....	429
14.6. Показники оцінки ліквідності та платоспроможності підприємства.....	432
14.7. Види та показники фінансової стійкості підприємства	437
14.8. Показники ділової активності підприємства	446
14.9. Комплексне оцінювання фінансово-майнового стану підприємства.....	453
<i>Список рекомендованої літератури</i>	461
<i>Запитання для самоперевірки</i>	462

Тема 15. Сучасні теорії та моделі розвитку підприємства.	
Трансформація (реструктуризація) підприємства у процесі розвитку	462
15.1. Поняття та концепції розвитку підприємства	462
15.2. Закони розвитку підприємства	465
15.3. Моделі розвитку підприємства, яке функціонує	469
15.4. Моделі розвитку новоствореного підприємства	476
15.5. Варіанти розвитку підприємства	480
15.6. Необхідність, сутність, причини та мета реструктуризації підприємства	482
15.7. Форми, види та рівень реструктуризації та реорганізації підприємства	485
15.8. Порядок та ефективність реструктуризації підприємства	488
15.9. Ризик-менеджмент на підприємстві	491
15.10. Страхування як форма трансферу ризиків	500
<i>Список рекомендованої літератури</i>	504
<i>Запитання для самоперевірки</i>	505
Тема 16. Економічна безпека підприємства та його антикризова діяльність	505
16.1. Поняття економічної безпеки підприємства та його вартості, чинники впливу та фактори гарантування	505
16.2. Організація економічної безпеки підприємства та її оцінювання	509
16.3. Організація економічної безпеки підприємства за окремими функціональними складовими	513
16.4. Служба безпеки підприємства	519
16.5. Криза у діяльності підприємства	520
16.6. Фінансова криза у діяльності підприємства	523
16.7. Антикризове управління підприємством	525
16.8. Діагностування кризи у діяльності підприємства	531
16.9. Санація підприємства, поняття, заходи та ресурси	539
16.10. Класична модель санації та санаційний аудит, план санації та оцінка ефективності антикризового управління	544
16.11. Ліквідація та банкрутство підприємства	552
<i>Список рекомендованої літератури</i>	557
<i>Запитання для самоперевірки</i>	558
ЧАСТИНА II. ПРАКТИЧНІ ВПРАВИ ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	
<i>Тести першого рівня складності</i>	560
<i>Тести другого рівня складності</i>	576
<i>Завдання третього рівня складності</i>	607
Термінологічний словник	652
Список літератури	683
Додатки	689